

OBSERVACIÓNS PARA UN PROGRAMA DE ACTUACIÓN NO COOPERATIVISMO DA CONFECCIÓN*

Constantino GAGO CONDE
Marta GODOY VÁZQUEZ
Xosé Xulio GONZÁLEZ PRECIADO
Iago SANTOS CASTROVIEJO
Antonio VAAMONDE LISTE (dir)
EUEE. Universidade de Vigo

Dende a "enquisa coop.confección. EUEE. 1990" sinálase unha colección de rasgos que se propoñen como referencia para un programa de actuación -anarquía e necesidade de proxectos claros; mínima dimensión e necesidade de enfronta-los problemas organizativos e dimensionais; escasa relación subvencións/eficacia e necesidade dunha política administrativa intelixente; necesidade de facer un esforzo no inmovilizado; posibilidades da subcontratación; avantaxes do produto terminado sobre a prestación de servizos-. Conclúese postulando a necesidade de considerar proxectos de fusión, ampliación e intercooperación, atendendo á resolución de problemas que actúan como limitativos -organizacionais, dimensionais e de mantemento do traballo indirecto.

Debido ó reducido tamaño da poboación -130 coop-, calquera conclusión que se tire dos datos ten certa inestabilidade estatística. Con todo, podemos face-las observacións que seguen, atendendo a que deberían ser sostidas con prudencia:

Primeira observación: a existencia de moitas dependencias¹ estatisticamente significativas non xustificadas por relacións funcionais coherentes semellan indicar a existencia dunha certa anarquía no sector: un sector que non se atén a regularidades no seu comportamento. Este caos pode ser explicado *tanto* pola diversidade de orixes e de persoas, e mais a novidade do movemento *como* pola ausencia de programas e principios de actuación nos actores.

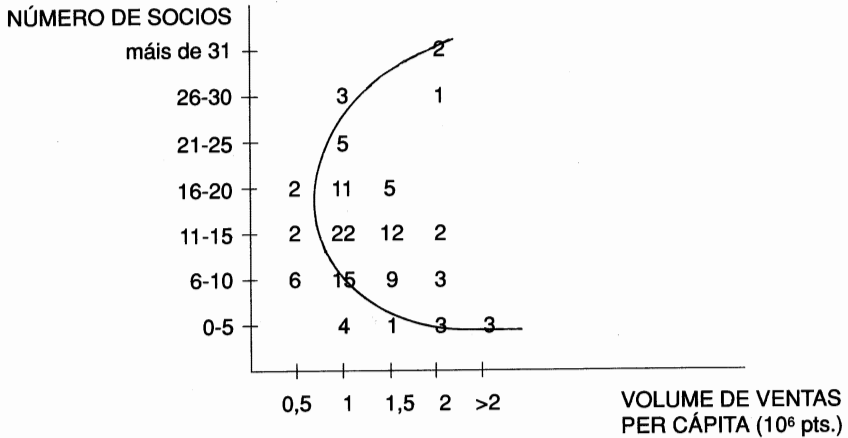
Segunda observación: O volume de vendas per cápita e o nº de socios manteñen unha alta relación ($\alpha = 0.0000$), como pousa o gráfico nº1 e mais o cadro1.

---

* Recibido en Febreiro de 1992.

1. O concepto de dependencia estatística significa apenas a negación da independencia. Pero non implica a existencia de relación, que só estaríamos autorizados a postulala se poideramos establecer unha certa dependencia funcional.

Gráfico 1. Relación entre “número de socios da cooperativa” e “volumen de vendas per cápita”

Fonte: Enquisa Coop. na Confección. EU EE. 1990

Cadro 1. Tabulación cruzada “nº de socios” e “volumen de vendas per cápita”.

Nº socios	Volume de vendas per cápita (millóns)					Total
	< 0.5	0.5-1	1-1.5	1.5-2	> 2	
ata 5	0	4	1	3	3	11
6 -10	6	15	9	3	0	33
11 - 15	2	22	12	2	0	38
16 - 20	2	11	5	0	0	18
21 - 25	0	5	0	0	0	5
26 - 30	0	3	0	1	0	4
> 31	0	0	0	2	0	2
total	10	60	27	11	3	111
alfa = 0.0000						

Fonte: Enquisa coop. confección EU EE. 1990.

Esta relación pode ser interpretada:

A. Existe unha relación decrecente entre o nº de socios e o volume de vendas por socio no tramo de poucos socios (menos de 15), o que se pode explicar porque ó descende-lo número de socios aproveitase mellor o cociente socio/pedido, cociente que se deteriora ó aumenta-lo número de socios sen facer máis eficaz os mecanismos de captación de clientes.

B. Hai unha relación pouco clara “*volume vendas per cápita*”/“*número de socios*” no tramo 10 a 20 socios, o que pode ter explicación en que se tope un “nº pésimo de socios para unha estrutura organizativa dada”, sendo esta estrutura organizativa a ausencia de principios e mecanismos de organización da produción e do grupo. É dicir: sen mellora-los procedementos de organización da produción e de estruturación do grupo de socios, nos topáramos con límites de dimensión aproximadamente nos 11 socios.

C. A pesar de que o nº é moi pequeno (11 coop), parece verse unha relación crecente entre dimensión da empresa e volume de vendas por socio no tramo superior ós 20 socios. A explicación debería consistir en que estas cooperativas teñen resolto doutra forma o problema das decisións grupais —e por consecuencia de organización da produción—².

De acordo con este punto de vista e tendo en conta que a parte certas excepcións de produto-mercado dificilmente xeralizables, a dimensión mínima viable deberá ser superior ós 20 postos de traballo directos, a *primeira necesidade* dun programa de actuación no sector será vence-los obstáculos organizativos³ que actúan como factores limitativos do crecemento das dimensións do taller. Aténdase que a pouco clara relación “*nº socios*”/“*volume de vendas per cápita*” pode ser facilmente explicada pola dependencia da capacidade persoal da presidenta —ou outrem— que podería nuclear eficazmente cadros de persoal máis ou menos numerosos; e tamén por outras características de natureza especial.

Terceira observación: As subvencións non parecen gardar relación con ningunha variable relevante (cadro 2), permitindo postular que a política da Administración Pública non está suxeita a un programa axeitado relativo ó sector. Tendo presente que probablemente máis de 1000 millóns de pesetas do erario público foron destinados ó cooperativismo na confección, cunha media de 7 000 000 por coop, un programa axeitado de axudas debería estar suxeito ó cumprimento dunhas orientacións coherentes. Debemos, por consecuencia, postular que a Administración Pública

—que ten un papel tan importante que xogar— non parece actuar de acordo cun programa.

Cadro 2. Tabulación cruzada “Subvencións per cápita” con outras, e valor de alfa.

1. Contía soldo / Subvencións per cápita:	Alfa = 0.6541
2. Inmobilizado per cápita / “ “ “:	Alfa = 0.0437
3. Volume de vendas per cápita / “ “ “:	Alfa = 0.3297

Fonte: Enquisa coop. confección. EUEE. 1990.

Cuarta observación: O inmobilizado per cápita garda unha relación crecente co volume de vendas per cápita (cadro 3). Isto queredría dicir que un esforzo de capitalización podería mellorar substancialmente a situación das cooperativas, se ben a interpretación pode ser tamén a oposta: mediocres resultados en volume de vendas conducen á descapitalización. Fagamos observar que, para máis clara interpretación, usamos a variable “inmobilizado”, e non “capital”. Por consecuencia -e sempre con prudencia- un programa de actuación debería recomendar un esforzo relativo ó inmobilizado.

Cadro 3. Tabulación cruzada “volume de vendas por socio” e “Inmobilizado per cápita”.

Vendas por socios (millóns)	Inmobilizado por socio (millóns de pesetas)					Total
	< 0.5	0. 5-1	1-1.5	1.5-2	> 2	
< 0.5	4	4	1	0	0	9
0.5 -1	6	34	15	3	1	59
1 - 1.5	4	13	8	1	0	26
1.5 - 2.5	1	1	2	3	2	9
> 2.5	0	0	0	1	2	3
total	15	52	26	8	5	3
alfa = 0.0000						

Fonte: Enquisa coop. Confección. EUEE. 1990.

Quinta observación: A porcentaxe do primeiro cliente garda unha relación —pouco clara— co volume de vendas per cápita ($\alpha = 0.0011$) e é independente da xornada semanal. Pero non se trata dunha clara relación crecente funcional, permitindo observar que acaso se poida manter con dignidade no mercado da subcontratación.

Sexta observación: O tipo de produción garda unha boa relación coa xornada semanal ($\alpha = 0.0014$); tódalas coop. que facían produtos terminados (8) tiñan xornada de 40 horas, e inda mantendo independencia coa contía do soldo, en tódolos casos acadaban soldos superiores ás 45.000 pts., indicando que a tendencia cara á elaboración de produtos terminados pode mellora-la situación.

Sétima observación: Ó tentar facer unha tipoloxía recorrendo á análise discriminante, topámonos en xeral con malos resultados, e dispois dun exame sistemático, só topamos que clasificaba ben —e moi ben— o “tipo de produción”, explicado polas variables “número de socios”, “volume de vendas”, “custo inmovilizado” e “% do primeiro cliente nas vendas totais” (cadro 6).

As cooperativas que producen produtos propios e teñen certa estrutura comercial (vendedores: 5 empresas) case triplican o volume de vendas per cápita (2.607.143 pts /ano fronte a 932.854); case duplican a dimensión da empresa medida polo nº de traballadores; cuadruplicannas no custo do inmovilizado (e dúplícanas no inmovilizado per cápita) e por suposto, dependen moito menos do primeiro cliente (81% fronte a 94%, se ben esta dependencia é aínda menor xa que aquel 81% non sempre é o mesmo cliente).

Cadro 4. Tabulación cruzada “contía soldo” e “Tipo de produción”.

Contía soldo (pesetas)	Tipo de produción			
	ns / nc	product. terminad.	prestac. servic.	total
< 24.000	0	0	2	2
25 - 35.000	0	0	11	11
35 - 45.000	1	0	26	27
45 - 55.000	0	3	40	43
55 - 65.000	1	1	16	18
> 65.000	0	3	12	15
total	2	7	107	116
alfa = 0.3495				

Cadro 5. Tabulación cruzada “xornada semanal” e “tipo de produción”.

Xornada semanal	Tipo de produción			
	ns / nc	product. terminad.	prestac. servic.	total
40	0	8	29	37
45	0	0	34	34
50	2	0	32	34
55	0	0	17	17
60	0	0	2	2
total	2	8	114	124
alfa = 0.0014				

Fonte: Enquisa coop. confección. EU EE. 1990.

Cadro 6. Análise discriminante para “tipo de produción” e valores medios dos dous grupos.

	Tipo de produción		
	product. terminad.	prestac. servic.	total
nº cooperativas	4	98	102
nº de socios (media)	21.00	12.51	12,84
Volume de vendas (meda, millóns pts)	54.75	11.67	13.36
Custe do inmovilizado (media, millóns pts)	48,25	11,59	13,03
% do primeiro cliente nas vendas totais (media)	81.25	93.91	93.41
alfa = 0.00000; correlación canónica = 0.83962			

Fonte: Enquisa coop. confección. EU EE. 1990.

Conclusións

Un programa de actuación moi atinado para o cooperativismo da confección en Galicia foi proposto por Arcadi Vilert⁴ nestas mesmas páxinas. Dende un exame estatístico dos resultados da enquisa, podemos insistir nestes puntos:

1. A necesidade de actuar de acordo con programas, previsións e visión de futuro, *tanto* por parte das cooperativistas *como* da Administración Pública e outras instancias.

2. A necesidade de amplia-la dimensión media das cooperativas, xa que anque nalgúns casos non faga falla —son cooperativas pequenas que funcionan ben na fraxa produto / mercado no que se situaron precisamente por seren pequenas—, en xeral a dimensión media debería estar por riba dos 20 socios, que permite a mellora na organización industrial, a tendencia cara ó produto propio, a estrutura comercial, o aumento do volume de vendas per cápita e unha xornada semanal digna.

3. A necesidade de resolve-los obstáculos organizativos que se opoñen ó aumento da dimensión media das empresas, xa que sen resolver estes obstáculos non funcionará ningunha política de aumento das dimensións das empresas —e mesmo poden piorar—. Mesmo non estando autorizados polos resultados estatísticos a sinala-las causas, intuímos que estes obstáculos son, salientemente: **a)** a primacía do mundo emocional sobre o frío cálculo e renunciación das pulsións en favor da estruturación do grupo; **b)** a pouca experiencia e formación para a disciplina industrial; **c)** a presenza de intereses extraños.

Os pasos próximos, por consecuencia, consistirían en examinar proxectos de fusión, ampliación e intercooperación. Afincarse nunha liña de actuación que fose quen de abrir camiños e situarse nunha posición avanzada na confección, liña de actuación para a que algunhas cooperativas estarían ben equipadas de entrada, podería, ademais, te-lo maior éxito e sería apaixonante asumilo.

SUMMARY From the data obtained by the EUEE in 1990 in their “enquisa coop. confección”, a series of characteristics have been proposed in light of creating a program of action with clear measures to be undertaken. The needs discussed include the following: the minimum size recommended and the basic needs for meeting organizational requirements; the relationship between state funding efficiency, and recommendations for an effective administrative policy; the need to have appropriate furnishings and machinery; the possibilities of sub-contracts, the advantages of preparing the final product. The article concludes by stressing the necessity to consider joint projects, increasing cooperative membership, as well as establishing inter-cooperative ventures, and finally proposing means to solve some of the problems limiting their capacity for success: related to organization, size, and maintenance.

---

4. Arcadi VILERT, intervencións nas *xornadas de cooperativismo na confección*, Universidade de Vigo, Vigo, 13 e 14 de Decembro de 1991. Tamén o artigo, neste mesmo nº, “As cooperativas de confección textil e o seu futuro. A intercooperación como ferramenta estratéxica”.

